

INTERVIEW MET MIEKE HOLTSLAG, STICHTING EEKHOORNOPVANG

”LEVENSLANG OPSLUITEN IS HET ERGSTE WAT JE EEN EEKHOORN KUNT AANDOEN.”

Monique Bestman

Samen met man en dochter runt Mieke Holtslag in haar rijtjeswoning in de Meern, bij Utrecht, een eekhoornopvangcentrum. Sinds de oprichting in 1992 zijn er al een kleine 700 eekhoorns opgevangen. Mieke is fel gekant tegen goedbedoeld amateurisme en ze is al meer dan vijf jaar niet meer op vakantie geweest.

Foto Dennis Wansink

Sinds 1992 werden al bijna 700 eekhoorns opgevangen, waarvan de helft weer kon worden uitgezet.
Foto Anne Kalkhoven

De eekhoornverblijven bevinden zich in twee kamers op de eerste verdieping. Met behulp van een videocamera en beeldscherm kan vanuit de woonkamer een eekhoorn met een gebroken poot in de gaten gehouden worden. Behalve eekhoorns bevindt zich in het huis nog een ark van Noach aan voormalige asiieldieren. Bijna principieel heeft de familie telkens de meest hopeloze gevallen geadopteerd, want "die hebben de minste kans en blijven anders levenslang zitten". Een van hen is teckel Tessa, die zich tijdens het gesprek vergriipt aan de hand van fotograaf Dennis. Met haar gebit blijkt niets mis te zijn. Had Dennis zijn hand maar niet moeten uitsteken, want hij was bij binnenkomst al gewaarschuwd!

Je rolt erin

Hoe is Stichting Eekhoornopvang ontstaan en wat is het doel?

Eigenlijk ben ik er vanzelf ingerold. Ik had niet iets speciaals met eekhoorns. Ik werkte eerst bij de Utrechtse Dierenbescherming, waar ik de knaag-

dieropvang heb opgezet. Daar kregen we konijnen, hazen, muizen en dus ook eekhoorns. Maar hoe moet je die verzorgen? Dan ga je bellen en blijkt niemand er iets over te weten en dan ga je het zelf maar proberen. Dat wordt dan bekend en dan komt er nog één en nog één. Je krijgt steeds meer ervaring. In 1992 hebben mijn man en ik besloten een stichting op te richten. Een kleine zevenhonderd eekhoorns hebben we sindsdien gehad.

Het doel is het gespecialiseerd opvangen van eekhoorns om ze terug te zetten in de natuur. Ons geld komt van donateurs, giften en acties. Met onze vergunning van het Ministerie van LNV zijn we het enige legale opvangcentrum voor eekhoorns in Nederland. Ze komen uit het hele land. In maart begint de drukte. Vooral jongen waarvan de moeder is doodgedreden, of waarvan de nestboom is gekapt. Ook gewonde of zieke dieren. Soms moeten ze geopereerd worden: een pennetje in geval van een botbreuk, of een ontstoken teentje amputeren.

Beter niet knoeien

Tot vorig jaar haalden we ze zelf overal

Jonge eekhoorns grootbrengen is geen werk voor 'amateurs'. Foto Anne Kalkhoven

op, nu hebben we een netwerk van zo'n zestig vrijwilligers door het hele land. Ze worden bij ons aangemeld door huisdieren- en vogelasiels, kinderboerderijen, egelopvangcentra, dierenambulances en dierenartsen. Het echte opvangwerk wordt hier door ons drieën gedaan. We zijn een echt familiebedrijf. Behalve wij zijn er ook veel mensen onprofessioneel bezig met eekhoorns en ondanks dat ze het goed bedoelen, zijn ze eigenlijk aan het knoeien. Wilde eekhoorns eindigen zo nogal eens als huisdier. Levenslang opsluiten is het ergste wat je een eekhoorn kunt aandoen. Die mensen vinden het leuk om ook eens een eekhoorn te hebben, maar ze zijn niet bezig in het belang van het dier. Dat vind ik een beetje egoïstisch.

Voel je jezelf dierenbeschermster of natuurbeschermster?

Je kunt niet de illusie hebben dat je door deze opvang de eekhoorn in stand kunt houden. Je werkt er een stukje aan mee, maar dat is slechts een druppel. Het meeste voel ik me dierenbeschermster. Het is toch zorgen dat die dieren zo goed mogelijk geholpen worden.

Is elke eekhoorn weer anders? Wel eens een grijze eekhoorn gehad?

Je hebt dominante dieren en er zitten sulletjes bij. De meeste zijn stressgevoelig en deze (ze wijst naar de eekhoorn op het videoscherm) is juist weer heel relaxed. Grijze eekhoorns hebben we gelukkig nog nooit gehad. Per abuis wel eens een exootje. Zo hebben we wel eens een Perzische eekhoorn en een gestreepte grondeekhoorn binnen gehad. De exoten gaan in principe naar Stichting Aap.

Geen dierentuin

Welke resultaten bereiken jullie?

Van de kleine zeventhonderd die we tot nu toe hebben binnengekregen, hebben we globaal de helft er doorheen gekregen. Dertig procent overlijdt vanzelf. De 100 tot 150 jonge eekhoorns (tot 10 weken) die we jaarlijks binnen krijgen, kunnen we zonder veel problemen grootbrengen en opnieuw uitzetten. Soms wordt aanvullend onderzoek gedaan. Nu hebben we er bijvoorbeeld één, die besmet was met een pokkenvi-

rus, de enige overlevende uit een groepje van zes. In de jaren zestig zijn veel eekhoorns doodgegaan aan een pokkenvirus.

Jullie doel is ze terug te zetten in de natuur. Wat moet ik me daarbij voorstellen?

Ze worden altijd uitgezet. Als dat niet mogelijk is, worden ze geëuthanaseerd. Dat lot treft 20% van de binnengekomen dieren. Dat wordt ons door veel mensen niet in dank afgenomen, maar het zijn geen beestjes die je in een kooitje kunt houden. En we zijn geen dierentuin. We pakken ze niet vast en we praten niet tegen ze. Het is de bedoeling dat ze zo schuw mogelijk blijven. Na een verblijf in de 'observatie-ren' (3x2x2m) in de achtertuin of de ren in het bos, worden ze uitgezet op de plek waar ze vandaan komen. Als we dat tenminste kunnen achterhalen. Daar heeft zo'n dier zijn eigen territorium. Maar we hebben er via een dierenambulance wel eens één binnen gekregen, die zogenaamd uit Sas van Gent kwam. Daar komt toch echt geen eekhoorn voor. En nu hebben we er één 'ergens' uit Ossendrecht. Het heeft geen enkele zin om naar Ossendrecht te rijden en hem daar ergens los te laten. Dus moeten we dit soort gevallen ergens anders heenbrengen. Ik heb al eens contact opgenomen met Vereniging Natuurmonumenten. Maar die wilden niet helpen. Toch belde vorig jaar één van hun boswachters, van de Loonse en Drunense Duinen, die wilde wel wat vers bloed in zijn gebied. Daar hebben we dus een groepje van zes neergezet.

Keesje zit er nog

Wat is er bekend over de overleving van de uitgezette dieren?

In principe willen we ze niet merken. We hebben wel andere truuksjes voor het onderzoeken van de overleving. Je hebt er soms heel lichte tussen zitten. Die zijn goed herkenbaar. In 1996 hadden we een heel donkere, uit Oostenrijk. Je zou je moeten afvragen of je die wel in Nederland zou mogen uitzetten, maar het alternatief zou een spuitje geweest zijn. En dat vind ik dan ook weer zo wat. Bovendien worden ze

hier op alles gecontroleerd. Die hebben we bij Driebergen uitgezet. En nu liepen er daar afgelopen zomer van die kleine zwarte eekhoortjes. Dat is dan wel grappig. Ik ga niet zelf kijken op plekken waar ze uitgezet zijn, maar we houden wel contact met mensen, waar ze uitgezet worden. Dan horen we: "Keesje zien we nog steeds, die komt elke dag zijn eten halen." Nee, bij mij krijgen ze geen naam. Zoveel namen kan ik niet verzinnen. Sommigen lopen er na jaren nog. Of van de vier blijven er drie hangen, meestal de dominante.

In een Antwerps park zijn met succes eekhoorns geherintroduceerd. Is zoiets niets voor jullie?

Je moet dan heel goed weten waar je mee bezig bent en of zo'n gebied wel geschikt is. Wij hebben daar de kennis niet voor. We hebben wel eens contact gezocht met het IBN, maar die wilden er niets mee. Wél krijgen we regelmatig aanvragen, zo'n tien keer per jaar, van particulieren of gemeentes. De gemeente Den Haag wilde jaren geleden de eekhoorn terug in het Haagse Bos. Maar dat is zo'n kleine plek en geïsoleerd middenin de stad. Daar komt nooit vers bloed, dus dat gaat

fout. Uit het Amsterdamse Bos kregen we ook misvormde dieren binnen, waarvan we denken dat het inteelt is. Of aanvragen van particulieren die dan een landgoed van twee hectare hebben. Ik wou dat ik het had, hoor, maar dat is toch niks? Van die mensen met geld, die ook wel wat eekhoortjes rond hun huis willen hebben. Dat doen we gewoon niet. Dan willen ze wel een 'bijzonder royale gift' doen. Als ik uitleg waarom we zoiets niet willen, begrijpen de meesten het wel. Maar er belde er wel eens één, die werd steeds bozer in de loop van het gesprek: "Ik wil hier de eekhoorns terug! En het zal me lukken ook, want dan kóóp ik ze wel ergens!"

Nooit vrij
Hebben de eekhoorns veel invloed op je privé-leven?

Je hebt nauwelijks een privé-leven en op vakantie, dat kan eigenlijk niet. Stel dat we vorige week op wintersport waren gegaan. Dan was die ene die we nu hebben zitten, tussen wal en schip gekomen. De laatste vakantie is al jaren terug. Vorig jaar zijn we wel nog met Sinterklaas een weekendje naar Drenthe geweest, maar dat was echt te kort. Je moet toch ook veel regelen. Nee, echt vakantie was het niet. In de drukke periode hebben we zo'n 25 tot 30 jongen zitten hier. Je bent daar per dag zo'n zes, zeven uur mee bezig. De

Voor het loslaten worden de eekhoorns uitgewend in de 'observatiekooi' in de achtertuin van Mieke Holtslag, of in een kooi in het bos. Foto Dennis Wansink

jongste moeten dag en nacht om de twee uur hun voeding hebben. We hebben ze dan van verschillende leeftijden zitten. De één moet om de drie uur, de ander om de vier uur. 's Nachts om half één doe je dan de laatste voeding. Om een uur of drie er nog eens uit en om zes uur weer op. Mijn man en ik hebben er echt voor gekozen om dit te doen. Onze dochter wordt het wel eens wat te veel. Je kunt het niet zomaar door iemand anders laten doen. Het zijn altijd dieren waar iets mee is. Deze, die we nou hebben zitten, krijgt infuus, injecties, een antibioticum. En die volwassen dieren zijn best gevaarlijk. Als ze bijten, dat is echt gigantisch, hoor!

Stichting Eekhoornopvang heeft een boekje over de leefwijze van de eekhoorn geschreven. Voor tien gulden is dit bij de Stichting te bestellen. Binnenkort gaan ze bovendien Internet op met een eigen website.

Stichting Eekhoornopvang,
Postbus 264, 3454 ZM De
Meern, 030-6667372 of 06-
53209805 (NL)